

και ἡ ἐργασία τοῦ ἐπιτηδείου χειρώνακτος, μόνοι προθυμοῦνται νὰ ἀνευρίσκωσιν αὐτὸν καὶ νὰ δίδωσι πλεῖονα ἢ πρὸς τοὺς ἀμαθεῖς.

Ἐκ τούτων πάντων εὐκόλως ἐννοεῖς, ἀγαπητέ μου χειρώναξ, ὅτι διὰ τῆς ἐμπειρίας καὶ τῆς καλῆς διαγωγῆς θὰ διαπρέψῃς ἐξ ἅπαντος, καὶ ὅτι διαπρέπων θὰ γείνης εὐπορος. Τὴν ἀλήθειαν δὲ ταύτην θὰ ἐννοήσῃς κάλλιον ἀκούων μετὰ προσοχῆς ὅσα μέλλω νὰ εἰπῶ. (Ἔπεται συνέχεια.)

ΜΙΣΘΟΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ.

Περὶ τῆς σμικρότητος τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων λειτουργῶν καὶ ἄλλοτε ἐγένετο λόγος ἐν τῇ Πανδώρα· ἡ σμικρότης αὕτη καὶ τὸ κράτος, καὶ τοὺς μισθουμένους, καὶ τὴν ἠθικὴν ζημιοῖ· τὸ μὲν κράτος, διότι μόλις πρὸς τροφήν ἐξαρκούντος τοῦ μισθοῦ, ἀναγκάζονται οἱ ἱκανοὶ νὰ ζητῶσιν ἀλλαχοῦ πόρον ζωῆς· τοὺς δὲ ὑπηρετοῦντας, διότι οἱ ἐργαζόμενοι πρέπει καὶ ν' ἀμείβωνται· καὶ τὴν ἠθικὴν, διότι ὅταν ὁ μισθὸς δὲν ἀρκῇ εἰς τὰ ἀνγκαιᾶ, βιάζεται ἢ νὰ κλέψῃ ἢ νὰ δωροδοκηθῇ ὁ μισθούμενος. Ναὶ μὲν πρὶν ἢ βιασθῇ εἰς τὴν παρεκτροπὴν ταύτην δανείζεται· ἀλλὰ πῶς καὶ πότε θέλει ἀποδώσει τὰ δανεισθέντα; Καὶ ἀφοῦ ἐδανείσθῃ ἅπαξ, δις καὶ τρίς, εὐρίσκει πλεον νὰ δανεισθῇ; Ἡ πενία εἶναι τρομερά· ἀμφιβάλλομεν δὲ ἂν ὑπῆρξε ποτέ τις προτιμήσας ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης ἢ νὰ μὴ κλέψῃ. Αὐτὸς ὁ σοφὸς Σολωμὼν ἠσθάνετο τὴν ἀλήθειαν ταύτην καὶ διὰ τοῦτο ἐδέετο πρὸς Θεὸν λέγων· « Πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μὴ μοι δῶς, σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη, ἵνα μὴ πλησθῆς ψευδὲς γένωμαι καὶ εἰπῶ· Τίς με ὄρξ; ἢ πενόμενος κλέψω κτλ. »

Ταῦτα γινώσκοντες καὶ ὁ Κυβερνήτης καὶ ἡ Ἀντιβασιλεία, ἐκεῖνος μὲν εἶπε πολλάκις ὅτι μόλις συμπαγείσης τῆς κυβερνήσεως σκοπὸν ἔχει νὰ ὀρίσῃ μισθοὺς ἐπαρκεῖς, μιμούμενος κατὰ τοῦτο τοὺς Ἀγγλοὺς, διότι ἄλλως, ἐὰν ὁ δημόσιος λειτουργὸς παρεκτραπῇ εἰς κατάρχησιν, αὐτὸς πρῶτος δὲν θὰ ἠσθάνετο ἱκανὴν δύναμιν ὥπως καταδικάσῃ αὐτόν· ἡ δὲ Ἀντιβασιλεία ὥρισε μισθοὺς ἀρκοῦντας τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας, ὅτε πάντα ἦσαν εὐθηνότερα. Σήμερον ὅμως ὅτε ἐδιπλασιάσθησαν αἱ τιμαὶ, οἱ μισθοὶ εἰσὶ κατώτεροι τῶν πάλαι.

Ἐπειδὴ δὲ λόγος πολὺς γίνεται περὶ οἰκονομιῶν, καὶ πιθανώτατον νὰ πέσῃ ἐκ νέου ὁ πέλεκυς ἐπὶ τοὺς μηδαμινούς τῶν δημοσίων ὑπηρετῶν μισθοὺς, ἐνομίσαμεν καλὸν νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τὰ κατωτέρω, γραφέντα τὸ 1859 ἔτος ἐν τοῖς Débats (12 Μαρτίου) ὑπὸ τοῦ K. Chemin-Dupontès, γνωστοῦ τῆς Γαλλίας οἰκονομολόγου.

« Ἐφάνη νεωστὶ βιβλιδάριον πραγματευόμενον περὶ τοῦ ἀνεπαρκοῦς τῶν μισθῶν καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς αὐξήσεως αὐτῶν. Ὁ συγγραφεὺς Παῦλος Dupont, τυπογράφος τε καὶ βουλευτῆς, ἀφοῦ πρῶτον συνηγόρησε διὰ ζωῆς ἐν τῇ Βουλῇ, συνηγορεῖ σήμερον καὶ διὰ τῆς γραφῆς ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς πολυαριθμοῦ κλάσεως τῶν δημοσίων ὑπηρετῶν, δι' ἣν καὶ μόνην φαίνεται ὅτι ὁ χρόνος, καθόσον ἀποβλέπει τὴν ὕλικὴν ἄνεσιν, μένει ἀκίνητος. Δημοσίους δὲ λέγοντες ὑπηρετάς ἐννοοῦμεν πάντας ἐν γένει, τοὺς κατωτέρους μάλιστα, οἷον δημοδιδασκάλους, καθηγητάς, δικαστάς, ἐπάρχους, ἕως καὶ αὐτοὺς τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν τοὺς ὑπαλλήλους. Δὲν εἶναι δὲ ὑπερβολὴ ἐὰν εἰπῶμεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν διαφόρων ὑπαλλήλων τῆς δευτέρας ταύτης τάξεως, ἀναβιβάνει εἰς 300,000, ὧν ἕκαστος ἔχει οἰκογένειαν κατὰ μέσον ὅρον ἐκ τριῶν καὶ τεσσάρων μελῶν. Τούτων λοιπὸν τῶν δημοσίων ὑπηρετῶν ἡ ὑπαρξὶς καθίσταται καθ' ἡμέραν δυσκολωτέρα, ἀνυπόφορος μάλιστα, καθόσον εἶναι ἀναντιρρήτον ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐνδυθῶσι, νὰ κατοικήσωσι καὶ νὰ φάγωσιν ὡς ἄπλοι χειρώνακτες. Γίνεται δὲ δυσκολωτέρα ἀδιακόπως διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἀπὸ ἐξήκοντα ἑτῶν πάντων μὲν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀνγκαιῶν ἡ τιμὴ ἐδιπλασιάσθη, οἱ δὲ μισθοὶ ἔμειναν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅποιοι ἦσαν καὶ τότε.

« Ἀλλὰ, λέγουσί τινες, τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἐννοήσασα καὶ ἡ κυβέρνησις αὐξάνει ἐν τῷ ἐτησίῳ προϋπολογισμῷ τὸν μισθὸν πολλῶν ἐκ τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων. Δὲν ἀγνοοῦμεν τὴν αὐξήσιν· ἀλλ' ἡ θεραπεία εἶναι ἀναξία λόγου, καθόσον μάλιστα δὲν ἐπεκτείνεται εἰς πάντας· ἀποδεικνύεται δὲ τοῦτο ἐκ τῆς προσθήκης δέκα μόνον ἑκατομμυρίων φράγκων, ἐνῶ κατὰ τὸν συγγραφέα ἀπαιτοῦνται πεντήκοντα.

« Ἐχομεν ὅμως καὶ ἡμεῖς μίαν παρατήρησιν, ἥτις δὲν ἀποβλέπει μόνον τοὺς ὑπαλλήλους, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν μέσσην τάξιν τῶν πολιτῶν· εἶναι δὲ αὕτη· Καθ' ἡμᾶς, αἱ στενοχωρίαι τῶν οἰκογενειῶν προέρχονται μᾶλλον ἐκ τῶν ὑπὲρ τὰς δυνάμεις ἐκάστου γενομένων δαπανῶν, ἢ ἐκ τῆς μετριότητος τοῦ κέρδους. Ναὶ μὲν δὲν ἀξιοῦμεν, ὡς τινες ἀδυσώπητοι καὶ στρυφνοὶ, νὰ στερῶνται αἰωνίως αἱ κατώτεραι τάξεις τῶν ὕλικῶν πλεονεκτημάτων ἅτινα φέρει μεθ' ἑαυτῆς ἡ πρόοδος τῶν κοινωνιῶν, οὔτε θέλομεν, ἐπανερχόμενοι εἰς τοὺς χρόνους τῆς Σπάρτης, νὰ τρώγῃ ὁ λαὸς μέλανα ζωμόν· ἐξ ἐναντίας ἐννοοῦμεν καὶ τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς κοινωνικὴν ὠφέλειαν ὅσας δὲν θεμελιούται ἐπὶ ψευδῶν βάσεων· κατακρίνομεν ὅμως αὐτὴν ὅσας οἱ μὴ ἔχοντες ἱκανοὺς πόρους, ἀντὶ νὰ περιορισθῶσιν εἰς τὰ δυνατὰ, ὅπερ καὶ τίμιον καὶ ἀξιοπρεπὲς, δαπανῶνται χάριν ματαίας ἐπιδείξεως εἰς περιττά. Καὶ τὸ

λυπηρόν εἶναι ὅτι καὶ οἱ ἐλάχιστοι σήμερον, παρ-
συρόμενοι ὑπὸ τῆς περὶ τὰς ἀπολαύσεις γενικῆς μα-
νίας, ὑποβάλλονται εἰς θυσίας. Ἀλλὰ μήπως καὶ τότε
εἶναι εὐτυχεῖς; ἀμφιβάλλομεν. Ποῦ ἡ λιτότης καὶ
ἡ ὀλιγάρκεια καὶ ἡ ἀπλότης τῶν πατέρων ἡμῶν;
διὰ τί καθ' ἐκάστην δραπατεύουσιν ἀπὸ τῶν ἡμετέ-
ρων οἰκιῶν; Ἡμεῖς οἱ γράφοντες ταῦτα, μὴ ὑπερ-
βάντες πολὺ τὰ ἔτη ἡμισείας ἑκατονταετηρίδος,
ἐνθυμούμεθα πόσον ἡ μέση τάξις, οἰκονόμος, οἰ-
λόπονος καὶ σεμνόβιος, διῆγε βίον ἀπλοῦν μὲν ἀλλ'
εὐδαίμονα· τὰ οἰκιακὰ σκεύη καὶ ἐπιπλὰ δὲν ἦσαν
πολυτελεῖ ὅπως σήμερον· αἱ γυναῖκες αἰσθητὲς δὲν
εἶχον τὸ σημερινὸν ἀτελεύτητον πλάτος· τὰς αἰθού-
σας δὲν ἐκόσμουσαν χρυσᾷ γραφαί· συνήθως μάλιστα
οὔτε εἶχον αἰθούσας, ἀλλὰ τὸ ἐσπέρας συνήρχοντο
πάντα τῆς οἰκογενείας τὰ μέλη εἰς εὐρύχωρον δω-
μάτιον, καὶ οὕτω συνενοόμενοι ἦσαν καὶ πλέον εὐ-
θυμοὶ καὶ πλέον εὐτυχεῖς. Πολλάκις παρευρίσκοντο
ἐκεῖ καὶ οἱ ὑπηρέται. Ἀλλὰ πάντα μετεβλήθησαν
σήμερον· σήμερον ἀνάγκη πᾶσα ἐπιδείξεως· ὅσῳ μέ-
τριοι καὶ ἂν ᾖσιν οἱ πόροι ἡμῶν, ἐρίζομεν πρὸς
τοὺς πλουσίους. Ἰδοὺ ἀληθὴς καταστροφή καὶ ἀλη-
θὴς δουλεία! διὰ δὲν ἐβραδύνουμεν νὰ πάθωμεν τὸ
τοῦ βατράχου, τοῦ θελήσαντος νὰ καταστῇ μέγας
ὡς βοῆς. Οὕτω πως θυσιάζομεν τὴν ἀληθῆ εὐζωίαν,
ἐνίοτε δὲ, αἰμοὶ! καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ νοῦ καὶ τοῦ
ἠθικοῦ βίου.

» Ἀλλ' ἐπανεέλθωμεν εἰς τοὺς μισθοὺς.

» Κατὰ τὰς ἀριθμητικὰς σημειώσεις τοῦ K. Du-
roni, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, δέκα μόνον, τοῦ κρέατος,
τοῦ βουτύρου, τῶν ἰχθύων καὶ ἄλλων ἐδωδίσμων ἡ
τιμὴ ἐδιπλασιάσθη· τὰ δὲ ἐνοίκια καὶ ἐτετραπλα-
σιάσθησαν ἀπὸ τοῦ 1810 ἔτους. Καὶ ναὶ μὲν πύξη-
σαν ἀναλόγως καὶ τὰ κέρδη τῶν ἐμπόρων, τῶν ἐρ-
γατῶν καὶ λοιπῶν, ἀλλ' οἱ μισθοὶ τῶν δημοσίων
λειτουργῶν ἔμειναν οἱ αὐτοί. Πῶς λοιπὸν νὰ πορι-
σθῶσι τὰ ἀναγκαῖα διὰ μόνον φέρ' εἰπεῖν χιλίων
φράγκων ὡς ἄλλοτε, ἐνῶ ἀπαιτοῦνται σήμερον δύο
χιλιάδες καὶ ἐπέκεινα;

» Καὶ σημειωτέον ὅτι ἡ αὐξήσις τῶν τιμῶν δὲν
εἶναι πρόσκαιρος· ὅσον αὐξάνει ἡ κοινὴ εὐπορία, τό-
σον αὐξάνει καὶ ἡ κατανάλωσις, ἐπομένως δὲ καὶ αἱ
τιμαί. Προσετέθη δὲ σήμερον καὶ ἄλλη τις περίστα-
σις συνεργοῦσα εἰς τὴν αὐξήσιν ταύτην· ἡ πληθὺς
λέγομεν τῶν νομισμάτων, ἥτινα διὰ τοῦτο ἀπώ-
λεσαν μέρος τῆς ἀξίας αὐτῶν. Κατὰ τὰ τελευταῖα
δέκα ἔτη, μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν μεταλλείων
τῆς Καλλιφορνίας καὶ Αὐστραλίας, μετεκομίσθησαν
εἰς τὴν Εὐρώπην ὀκτὼ χιλιακατομμύρια χρυσοῦ.

» Ἀλλ' ἴσως ἀντείπη τις ὅτι ἡ εὐτέλεια τῶν μι-
σθῶν ὀφείλεται μᾶλλον εἰς τὸ πλῆθος τῶν δημοσίων
ὑπηρετῶν. Καὶ τῶνόντι, διὰ τί τοσοῦτο πλῆθος θέ-

σεων, ἕνεκα τῶν ὁποίων καὶ κατὰ τὰ ταπεινότερα
χωρία εὐρίσκομεν, ἀνθρώπους ζητοῦντας ὑπουργη-
μα, ἐν δὲ Παρισίοις ἀληθὴς ὑπουργηματοθηρῶν χεί-
μαρρος κατακλύζει τὰς θύρας τῶν ἰσχυόντων;

» Κακὸν βεβαίως τοῦτο· προῆλθεν ὁμως ἐκ τῶν
ἀλλεπαλλήλων ἐπαναστάσεων, καθ' ἃς γεννῶνται
νέαι θέσεις, πρὸ πάντων δὲ νέοι ἄνθρωποι ζητοῦντες
θέσεις. Ἰδοὺ διὰ τί ἐδημιουργήθησαν ἄνευ ἀνάγκης
πολλαὶ τοιαῦται, καὶ ἄνευ ἀνάγκης ἐπλατύνθη ἡ
γραφειοκρατεία. Δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι ἡ ἐντέλεια τῆς
ἡμετέρας διοικήσεως, ἥτις διὰ τοῦτο κατέστη ἐπί-
φθορος, ἔχει ἀνάγκην καὶ νέων ὁργάνων, οὔτε ἀρνού-
μεθα ὅτι ἡ ἐργασία ἐν τοῖς ὑπουργείοις εἶναι πολλή·
βέβαιον ὁμως ὅτι ὑπάρχουσι καὶ οὐκ ὀλίγαι θέσεις
περιτταί, τὰς ὁποίας πρέπει ἀφεύκτως νὰ καταρ-
γῇ ἡ ἐξουσία· καταργοῦσα δὲ θέλει τύχει ἐμ-
πειροτέρων ὑπαλλήλων ἢ σήμερον, ἱκανῶν καὶ νὰ
ὑπηρετήσωσι καὶ νὰ τιμῇσωσιν αὐτήν. Ἀλλ' ἀνάγκη
ν' αὐξήσῃ τοὺς μισθοὺς καὶ νὰ εὐκολύνῃ πρὸς τοὺς
ὑπηρετοῦντας τὸν τρόπον τοῦ ζῆν. Σήμερον καὶ οἱ
κατώτεροι βιομήχανοι ζῶσιν ἐν ἀνέσει, πολλάκις δὲ
καὶ περιουσίαν ἀξίαν λόγου ἀποκτῶσιν ἐντὸς ὀλίγου
χρόνου· δὲν πρέπει λοιπὸν οἱ δημόσιοι λειτουργοὶ
νὰ ζῶσι καὶ ὡς οἱ μικροὶ οὗτοι βιομήχανοι; Ἐχου-
σιν, ἀκούομεν τινὰς λέγοντας, σύνταξιν. Ναί· ἀλλ'
ἡ σύνταξις τῶν μικρῶν ὑπαλλήλων εἶναι μικρά· καὶ
βεβαίως δι' αὐτῆς οὔτε νὰ ἀναθρέψῃσι τέκνα, οὔτε
νὰ ἐκδώσωσι θυγατέρας εἰς γάμον, οὔτε καὶ ἄρτον
ν' ἀφῇσωσι εἰς τὰς χήρας αὐτῶν δύνανται.

» Δὲν διστάζομεν νὰ εἰπώμεν (καὶ λέγομεν
τοῦτο μετὰ πολλῆς θλίψεως), ὅτι ἐὰν ἡ ἐξουσία
δὲν σπεύσῃ νὰ βελτιώσῃ τὴν τύχην τῶν δημοσίων
ὑπηρετῶν, θέλει καταρτῇσιν νὰ στρατολογήσῃ αὐ-
τοὺς μεταξὺ ἀμαθῶν, ἀνικάνων, ἀκαταλλήλων,
ἐνὶ λόγῳ μεταξὺ τῶν χειρίστων· πάντες δὲ οἱ ἔ-
χορτες μάθουσιν, τοῦρ, ἐμπειρίαν, ζῆλον θέλουσι
μακρυνθῇ, καὶ οὕτω θέλει ζημιωθῇ τὰ μέγιστα ἡ
διοίκησις. Οἱ τοιοῦτοι, ἔλεγε πολλὰ ὀρθῶς ὁ K.
Vivien, ἀποφεύγουσι τὴν κακῶς ἀρεΐβουσιν δη-
μοσίαν ὑπηρεσίαν· οἱ δὲ ἐρχόμενοι εἰς αὐτὴν φέ-
ρουσι μεθ' ἑαυτῶν ἀθυμίαν καὶ ἐλλειψὶν θάρρους.

» Πρέπει ὁμως, πρὸς τὴν αὐξήσιν τῶν μισθῶν, νὰ
κανονισθῶσι καὶ τὰ περὶ τοῦ προβιβασμοῦ καὶ τῆς
σταθερότητος τῶν θέσεων. Δὲν λέγομεν, ἀπαγε!
ὅτι πρέπει νὰ τηρῇται ἀπόλυτος αὐστηρότης ὡς πρὸς
τὴν ἀρχαιότητα, διότι τοιοῦτο σύστημα, σύστημα
κοινοκτημοσύνης ὡς εἰπεῖν, ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴν
διοίκησιν, εἶναι ὀλέθριον, ὡς καθιεροῦν τὴν μετριότη-
τα καὶ ἀποδιώκον τὴν ἀξίαν· ἐξ ἐναντίας ἡ ἀξία
πρέπει νὰ προτιμᾶται· ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρξῃ γενι-
κὸς τις κανὼν ἐξασφαλίζων εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας
καὶ θέσιν καὶ προβιβασμόν. Τὸ μέλλον τῶν δημο-

αίων λειτουργῶν δὲν πρέπει ν' ἀφεθῇ εἰς τὰς ἰδιο-
τροπίας τῆς τύχης· αἱ συνεχεῖς μεταθέσεις κατα-
στρέφουσι πάντας τοὺς ταλαιπώρους αὐτοὺς, διὸ
καὶ εἰς αὐτὰς ἀνάγκη νὰ γείνη τις περιορισμός. Ἀ-
νάγκη πρὸς τούτοις νὰ προσδιορισθῇ ἀναλογία μετα-
ξὺ τῶν διαφόρων βαθμῶν καὶ μισθῶν· ὁ δικαστὴς
παραδείγματος χάριν, ὁ ἔχων θέσιν ἴσην πρὸς τινὰ
διοικητικὸν ὑπάλληλον, πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ τὸν αὐτὸν
μισθὸν καὶ τὸν αὐτὸν βαθμὸν. »

Τῶν παρατηρήσεων τούτων τὴν ὀρθότητα κατα-
νοοῦμεν εἴπερ τις ἄλλος ἡμεῖς ἐν Ἑλλάδι, ὅπου διὰ
τὰς αἰωνίους μεταθέσεις, τὰς ἀδικίας καὶ τὸ εὐτε-
λὲς τῶν μισθῶν, κατεστράφη ἡ λεγομένη ὑπὸ
ληλία καὶ ἐζημιώθη τὰ μέγιστα ἡ δημοσίᾳ ὑπηρε-
σία, πλείστον μὲν ἐκ τῶν ἱκανῶν μακρυνθέντων,
πλείστον δὲ ἀμαθῶν καὶ ἀσυνειδήτων καταλα-
βόντων τὰς θέσεις. Μέχρι τοῦ 1844 ἡ ὑπηρεσία ἐν
γένει ἐνεργείτο, δὲν διστάζομεν νὰ εἰπώμεν τοῦτο,
ἄριστα. Ποία δὲ ἡ σημερινὴ αὐτῆς κατάστασις; Ἡ
ἀπάντησις εὐρίσκεται εἰς τὰ χεῖλη πάντων, ὅσοι
ἔχουσι τὴν συνειδήσιν νὰ ὁμολογῶσιν ὅτι καλῶς
διοικουμένων τῶν τῆς πατρίδος, καλῶς ἔχουσι καὶ
τὰ ἰδιαίτερα.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ. — Ὀρέστης. — Τὸ
Σημειωματάριον. — Τὰ δύο μπαστούνια. — Τὸ κόκκι-
νον Πανταλόνιον. κτλ.

Ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ οἱ Ῥώσσοι ἔχουσι σήμερον ἐθνε-
κὸν θέατρον, οἱ ἔχοντες ἀξιώσεις εἰς τὴν κληρο-
νομίαν τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Εὐριπί-
δου καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους, στεροῦνται εἰσέτι τοιού-
του. Εἰσῆχθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ καπροδόχοι,
ὡς ὀνομάζομεν ὑψηλοὺς πῖλους, εἰσῆχθησαν αἱ
κρινολίναι, εἰσῆχθη ἡ poudre de riz, εἰσῆχθησαν τὰ
chignons, εἰσῆχθησαν . . . πολλὰ ἄλλα, καὶ νομί-
ζομεν ὅτι ἐφθύσαμεν εἰς τὸν κολοφῶνα τοῦ πολιτι-
σμοῦ ἐν τούτοις δὲ στεροῦμεθα ἐνὰ τῶν κυριωτά-
των αὐτοῦ χαρακτήρων, τὸ ἐθνικὸν θέατρον. Ἀξιέ-
παιτοι μὲν ἄλλ' ἀτελεῖς δοκιμαί, γινόμεναι κατὰ
καιροὺς, ἐματαιώθησαν πρὸ τῆς ψυχρᾶς καὶ ἀσυν-
γνώστου ἀδιαφορίας τοῦ κοινοῦ. Ἡ ἀδιαφορία αὐ-
τῇ δυστυχῶς ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον· τοσοῦτω δὲ
μᾶλλον ἄξιοι ἐπαίνου εἰσὶν οἱ ἀποτελοῦντες τὴν
ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν πρὸς ἀνόρ-
θωσιν τοῦ ἐλληνικοῦ θεάτρου συσταθεῖσαν ἐπι-
τροπὴν, καὶ μάλιστα οἱ Κύριοι Α. Ρ. Παγκαβῆς
καὶ Ἀγγελος Βλάχος διὰ τὰς ἀόκτους αὐτῶν προσ-
παθείας, ὅσῳ ἤκιστα τὸ κοινὸν ἐνθαρρύνει αὐτάς.

Οὐδὲν λέγομεν περὶ τοῦ Ὀρέστου· ἄθλιον δρά-
μα ἀθλίως ἐδιδάχθη. Τὸ νὰ διδάσκωνται δράμα-
τα ὑπ' ἀρχαρίων ὑποκριτῶν φαίνεται ἡμῖν παρά-
τολμον, καθ' ὅσον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ, ὑπὸ
τοῦ θανάτου τῆς περιωρῆς τραγωδοῦ Ραχῆλ,
σχεδὸν ἐγκατελείφθησαν. Εἰς τὰς δραματικωτέ-
ρας σκηνὰς τοῦ Ὀρέστου τὸ ἀκροατήριον ἐξεκαρ-
δίκετο· ἄλλως τε ἤρκει πρὸς τοῦτο τὸ νὰ βλέπῃ τις
τὸν Αἰγισθον, π. χ. καὶ νὰ ἀκούῃ αὐτὸν λέγοντα
« Τί χαρὰ! » ὡς εἰ ἔλεγε· « Τί λαμπρὸν κρασί! »
Δίκαιον ὅμως νὰ ἐξαιρέσωμεν τῆς γενικῆς ταύ-
της καταδίκης τὴν ὑποκρινομένην τὴν Κλυται-
μήστραν· ἀλλὰ καὶ ταύτην παραινοῦμεν νὰ προσ-
έχῃ μᾶλλον εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ νὰ μὴ λέγῃ τὴν
μητέρα Ν, λυσιπώδης, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἡ διδασκαλία κομωιδιῶν φαίνεται ἡμῖν, κατὰ
τὸ παρόν, ἡ μόνη δυνατὴ, καὶ ἐκ τούτων δὲ αἱ
πλησιάζουσαι μᾶλλον πρὸς τὴν farce. Παρατη-
ρήσαμεν ὅτι οἱ Ἕλληνες ὑποκριταί, καὶ τοὶ πρω-
τόπειροι, ἐπιτυχάνουσιν εἰς αὐτὰς θαυμασίως.

Τὸ Σημειωματάριον τοῦ μισοῦ Παρτιά, ἐμπορομε-
σίτον, εἶδεν ὁ κομῶδς καὶ πλούσιος Ἀχιλλεὺς
ἐντὸς τοῦ θυλακίου τοῦ ἐπαυφορίου αὐτοῦ, τὸ ὁ-
ποῖον ἔλαβε κατὰ λάθος ἐξερχόμενος συναραστρο-
γῆς· καὶ ἀμέσως σοφίζεται νὰ πράξῃ ὅ,τι ὁ ἐπι-
λήσμων Παρτιάς εἶχε σεσημειωμένον ὅπως πράξῃ
αὐτὸς τὴν ἐπαύριον· καὶ ἰδοὺ, μεταξὺ ἄλλων, ἐξ-
αιτεῖται τὴν χεῖρα τῆς χήρας κυρίας Παρᾶ τὴν ὁ-
ποίαν οὔτε κἄν ἐγνώριζε· μετὰ πολλὰς καὶ ἀστείας
περιπετείας κατακτᾷ αὐτήν, ὁ δὲ δυστυχὴς Παρ-
τιάς εὐρίσκει τὴν θέσιν πιασμένην. Τὸ Σημειωμα-
τάριον μετεφράσθη καὶ μετηνέχθη εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς
ἡθῇ ἐκ τοῦ γαλλικοῦ· γαλλιστὶ ἐπιγράφεται le
Serment d'Horace· εἶδομεν δ' αὐτὸ διδασκό-
μενον ἐπὶ τοῦ ἐν Παρισίοις θεάτρου τοῦ Palais-
Royal ὑπὸ τοῦ περιφήμου Ραβέλ.

Τὰ δύο μπαστούνια ἀποδεικνύουσιν ὅτι δὲν πρέ-
πει τις νὰ λησμονῇ τὰ ὁμώνυμα αὐτῶν εἰς τὰς οἰ-
κίας τῶν ὑπάρχοντων, ὅπως μὴ ἐξεγείρῃ οἰκιακὰς ἐ-
ριδας. Τὸ δὲ κόκκινον πανταλόνιον ἀνήκει εἰς τὸν
Κ. Νίρον, ὁστις τὸ μὲν λοιπὸν σῶμα ἀνήκει εἰς
τὸ 65 τάγμα τοῦ πεζικοῦ, ἡ δὲ καρδιά εἰς τὴν Κ.
Σοφίαν, ὑπηρέτιδα τοῦ ἱατροῦ Πετεινοῦ, τὴν ὁ-
ποίαν μέλλει νὰ νυμφευθῇ, ἅμα προδιβασθεὶς λο-
χίας. Καὶ λοιπὸν μίαν ἐσπέραν ἐρχεται νὰ ἐπι-
σκεφθῇ τὴν Κ. Σοφίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐβρεχε καὶ τὸ
πανταλόνι του εἶναι μούσκευμα, τὸ ἐκβάλλει διὰ
τὰ στεγνώσῃ· δὲν μένει ὅμως μὲ τὸ . . . ὑπὸ τὸ παν-
ταλόνιον. Ὅχι! ἡ Κ. Σοφία δὲν θέλει ἐπιτρέψῃ
τοῦτο εἰμὴ ἀφ' οὗ γίνῃ λοχίας . . . Περιβάλλεται
λοιπὸν ἕτερον πανταλόνιον ἀνήκον εἰς τὸν Κ. Πε-
τεινόν. Ἐν τούτοις αὐτὸς ἀνυπνικίζεται καλούμε-